

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 14 § i lagen om stöd för anskaffning av eldrivna personbilar, stöd för anskaffning av gasdrivna lastbilar och stöd för konvertering av personbilar till gas- och etanoldrift

Till kommunikationsutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 14 § i lagen om stöd för anskaffning av eldrivna personbilar, stöd för anskaffning av gasdrivna lastbilar och stöd för konvertering av personbilar till gas- och etanoldrift (RP 166/2021 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för utlåtande till kommunikationsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Pinja Oksanen, kommunikationsministeriet
- verkställande direktör Tero Kallio, Bilimportörerna och -industrin rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Konkurrens- och konsumentverket
- Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken
- Finsk Energiindustri rf
- Företagarna i Finland rf
- Elektrotekniska Handelsförbundet i Finland rf.

Inget yttrande av

- Statens revisionsverk
- Statens ekonomiska forskningscentral
- Klimatpanelen
- Finlands Fastighetsförbund rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Propositionens bakgrund och centrala innehåll. I den nationella energi- och klimatstrategin från 2016 ställs det som mål att Finland 2030 ska ha minst 250 000 eldrivna bilar. För att mål ska nås

Utlåtande EkUU 39/2021 rd

måste de eldrivna bilarna bli nästan 15 gånger fler än i dag (18 000) på mindre än tio år. Även om marknaden för eldrivna personbilar har förändrats och urvalet har breddats, är anskaffningspriset för en helt eldriven bil fortfarande betydligt högre än för en likadan bil med förbränningsmotor.

Syftet med propositionen är att säkerställa att marknaden för renodlade elbilar fungerar också i december 2021. Enligt den gällande lagen kan stöd för anskaffning av elbilar och stöd för konvertering till elbilar sökas till och med den 30 november i år. För att det inte ska bli en månads uppehåll i möjligheten att ansöka om stöd föreslår regeringen att ansökningstiden förlängs.

Grunden för stödet. Ett viktigt kriterium för stöden är att minska koldioxidutsläppen från transportsektorn genom att styra människors konsumtionsbeteende. Man påverkar medborgarnas ekonomiska val genom olika typer av incitament och med avgifter eller skatter av sanktionskaraktär.

Beteendeeffekten kan stärkas genom att skatteintäkterna används för att stödja övergången till aktiviteter utan negativa effekter. I detta sammanhang bör det beaktas att valet av elbilar som pryncitament också påverkas av att nya renodlade elbilar är befriade från bilskatt, om de genomgår första registreringen efter den 1 oktober 2021.

Bilskatt på anskaffningspriset. Bilpriserna sjunker redan från och med den 1 oktober 2021 tack vare den avskaffade bilskatten, trots att bestämmelserna om skattefrihet träder i kraft först den 1 januari 2022, eftersom bilköparen retroaktivt får skattegottgörelse för alla elbilar som registrerats i oktober–december.

Ekonomiutskottet påpekar att det i motiveringen till den ursprungliga propositionen om anskaffningsstöd (RP 156/2017 rd) konstateras det att den köpta bilens maximipris ”ska innehålla mervärdesskatten och bilskatten”. Det faktum att det i motiveringen sägs att priset är bilskattepliktigt kan vara ett hinder för att anskaffningspriset tolkas som bilskattefritt vid den första registreringen av elbilar som köps med anskaffningsstöd i oktober–december. För att helt eldrivna bilar som registreras i december och som har anskaffningspris utan bilskatt på högst 50 000 euro ska omfattas av anskaffningsstödet, föreslår ekonomiutskottet att kommunikationsutskottet överväger att precisera regleringen på den här punkten.

Ekonomiutskottet anser att det är otillfredsställande att rätten till stöd inte explicit framgår av lagen eller förarbetena till den, utan är beroende av myndighetens tolkningspraxis. Vidare konstaterar ekonomiutskottet att den senaste tidens ombytlighet i myndighetstolkningarna och ändrade anvisningar till medborgarna kan vara oskäligen i enskilda fall och avse betydande belopp. Skyddet för berättigade förväntningar beträffande fordonsavgifter och stödberättigande måste alltså säkerställas.

Slutsatser. Ekonomiutskottet anser att stödet till åtgärder för att minska utsläppen från transporter måste inriktas på ett kostnadseffektivt sätt. För närvarande är laddningsinfrastrukturen för elfordon en flaskhals som hindrar tillväxten för alternativa drivkrafter. Enligt uppgifter till utskottet kan stöd till laddningsinfrastruktur vid sidan om stödet för anskaffning vara ett kostnadseffektivt sätt att nå målet för utsläppsminskning. Ekonomiutskottet går närmare in på infrastrukturen för alternativa drivkrafter i samband med behandlingen av ärende U 53/2021 rd.

Utlåtande EkUU 39/2021 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottet föreslår

att kommunikationsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 26.10.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Sanni Grahn-Laasonen saml

vice ordförande Hanna Kosonen cent

medlem Atte Harjanne gröna

medlem Mari Holopainen gröna

medlem Hannu Hoskonen cent

medlem Eeva Kalli cent

medlem Matias Mäkynen sd

medlem Minna Reijonen saf

medlem Janne Sankelo saml

medlem Veikko Vallin saf

ersättare Kai Mykkänen saml

ersättare Raimo Piirainen sd.

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.